

# Kremenjak

|| Glasnik hrvatske pučke napredne stranke za krajinu šibensku. ||

„Kremenjak“ izlazi svaki četvrtak. Pretplatna cijena na godinu 3 Krune. Na pò godine Kruna 1.50 para. Pretplate i pisma šalju se uredništvu. Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. Pojedini broj 4 pare (2 novč.)

## ČASNO, AL — KASNO.

Obično, kad se ove riječi izgovaraju, veli se kasno, al časno, a mi ih eto danas obratno pišemo — i ne bez razloga.

D.r Pero Čingrija, odlični starac, koji je do neki-dan bio predsjednikom Hrv. Stranke, te joj kao takav svojim imenom davao uprav ono, što je toj stranci falilo, odrekao se je predsjedništva i istupio iz same stranke.

Rekosmo, da je D.r Čingrija davao stranci svojim imenom ono, što je njoj uprav falilo; a da je tako, to osjeća svak, i pristaša i nepristaša te stranke, kao kad je svak Hrv. stranku više gledao u osobi D.ra Pera Čingrije, nego li u onoj raznobojnoj i šarenoj i odasvud bez reda i bez bira skalupljenoj gomili, koja je tvorila nejedinstveno tijelo te iluzorne stranke.

Čovjek, koji bi časom od stranke apstrahovao D.ra P. Čingriju, vidjao je odmah u toj gomili ljudi, što raznih opriječnih smjerova, što bez ikakvih smjerova (osim spekulativnih nagnuća), što raznih narodnopolitičkih i socijalnopolitičkih programa, što bez ikakvih programa — vidjao je, rekosmo, u toj gomili ljudi *utvaru* a ne stranku. Tu je falila jedinstvenost u opće: pa želja, pa programa, il bar približna jedinstvenost odgoja i kulturnih smjerova i vjerovanja. Takova gomila ljudi nije mogla tvoriti jedne stranke, jednog organizma, koji bi sam od sebe primao životnu snagu i stekao ugled jednog pozitivnog, djelujućeg faktora. Jedne pozitivne opće oznake, jednog stalnog jedinstvenog obilježja kulturnog il političkog sama Hrv. stranka t. j. ta gomila ljudi nije imala. Sve je to ona pozajmivala od D.ra P. Čingrije.

Ugled i životnu snagu davala je stranci osoba D.ra Pera. Rekosmo i životnu snagu u toliko, u koliko je ta *utvara* i ono malo vremena mogla da bitiše, jer, da nije bilo njegova imena, nebi ta *utvara* ni za ovo kratko vrijeme bila pritiskala naš javni život i bacila u nj toliko te političke dizorjentovanosti i b zkarakternosti, koja će još koje vrijeme trovati naš narod i naš javni život.

U Dalmaciji, a još više van Dalmacije Hrv. stranka je živila zaslugom imena i na račun političke odlike i haraktera D.ra Čingrije. To je bilo za to, što je i hrvatski i srpski dio našeg naroda u svojoj većini bio vičan da gleda Hrv. stranku u osobi njegovoj i njegove političke i osobne odlike prenosio na samu stranku. Sam D.r Čingrija, kao predsjednik te čudnovate stranke, nije odmah mogao da opazi beskarakternost i iluzornost te gomile, kojoj je on kao t. božnoj stranci bio na glavi. Htjelo se nekog vremena i dokaza u ruci, da i on vidi, kakav plod može da daje jedan takov stranački monstrum.

Taj monstrum pokazao je svoj dostojni plod u izborima u Splitu, u Šibeniku, u Sinju, u Zadru i svugdje, a osobito u prvim trima mjestima. Tekar tada je

D.r Čingrija, predsjednik te vajne stranke, ostao prepadnut i kao gromom ošinit i sablaznio se nad sablažnjivim činima svoje stranke; tekar tada je uvidio, da ona gomila ljudi, na čijemu čelu on stoji, nije strankom i nemože strankom biti, nego da je to prosti monstrum, ili, kako on reče, *utvara*.

I on takovoj stranačkoj nakazi, toj „*utvari*“ nije htio više da stoji na čelu, on se je, uvrijedjen u svom ponosu, odrekao predsjedništva i napokon istupio iz te stranke-*utvare*.

I dobro je učinio. Dobro, al — kasno.

D.r Pero, časni i uvaženi, neće nam zamjeriti, što tako rekosmo. U četiri oka, sigurni smo, da bi nam sam rekao, da mu je žao, što nije prije ovaj korak učinio, dok naš javni život nebijaše ovliko zaražen otrovnim djelovanjem spekulativnih elemenata iz Hrv. stranke. — Naš list i drugi listovi naše stranke češće su upozoravali na neke nepovjerljive, špekulantske i otrovne elemente, koji su u Hrv. stranku ušli iz sasma drugih pobuda, neg što su one, koje izviru iz čistog rodoljublja i želje javnog i narodnog dobra. Ti podmukli elementi imadjahu svoje čisto privatne ili bar privatno-stranačke osnove, koje su se pod egidom imena i ugleda D.ra Pera Čingrije imale il konačno provesti ili barem za kasnije sigurno provedenje dobro učvrstiti. A tako je i bilo. I u Splitu i u Šibeniku i u Sinju učinili su ti podmukli elementi iza leđja D.ra Čingrije svoj posao. Kad je sve bilo uređjeno, Dalmacija je imala da gleda i to čudo, gdje ljudi oko „Prave Crv. Hrvatske“ oko „Hrv. Rieči“ i oko „Hrv. Krune“ osnivaju jednu stranku, a tu stranku podmuklo potpomaže osnivati niko drugi, neg tajnik Hrv. stranke, D.r Dulibić.

Ovu, kod ljudi od obraza nedostojnu rabotu, ti ljudi učiniše i mogoše učiniti samo pod egidom imena i ugleda — a dakako iza leđja — D.ra P. Čingrije. Nehote im je D.r Čingrija osim svog ugleda dao i dovoljna vremena za njihov nečisti posao. Da bude D.r Pero prije učinio ono, što je učinio, da bude Hrvatskoj *utvari* prije oduzeo ugled svog imena i svog političkog haraktera, nebi se bilo, po svoj prilici, došlo do škandala ni u Splitu, ni u Šibeniku, ni Sinju ni drugdje. Nazadni, crni elementi nebi se bili ovako razmahali ni ojačali u zemlji, koja će odsle imati da uz druge nevolje nosi još i jaram crnog natražnjaštva, koje se zgomilalo oko „Prave Crvene“ u Dubrovniku, oko „Hrv. Rieči“ i „Prave Pučke“ u Šibeniku i oko „Hrv. Krune“ u Zadru.

A tako glavnu riječ vode danas oni, a čekaju još i druge odonle, otkle je utekao uvrijedjeni D.r Pero.

Za to rekosmo gore na čelu „časno, al — kasno“, a ovdje priznajemo odličnom D.ru Peru da, ako je i kasno, opet je časno.

Barem je te „*utvare*“ napokon nestalo, ili bar nestalo joj sa čela onoga, koji je *njoj* svojim imenom držao

ugled i život, a naprednim elementima u Dalmaciji i van Dalmacije bio velikom zaprekom u njihovom slobodnom radu oko pročišćavanja našeg javnog života.

## Sumljivi radikalizam.

Pravaška stranka uopće a napose njezina ekspozitura na šibenskoj općini imaju maniju, da se uvijek i u svakoj prigodi razmeću sa svojim radikalizmom. To im je dakako etička, koja privlači one naivne pravaše, koji još ne vide, da im je stranka s jedne i s druge strane Velebita zaplovila strujom najnižeg servilizma prama vladi. —

Još više nego prama svojim pristašama, koji su i onako najvećim dijelom zaslijepljeni fanatizmom, pravaši ističu ovaj svoj radikalizam prama drugim stankama u pokrajini. U zgodnom času oni znadu da ovo blistavo oružje vrlo spretno upotrebe, da privlače srpsku radikaliju; isto im oružje služi, da od prigode do prigode zasite radikalizam pojedinih autonomaša.

Sa radikalizmom operirali su pravaši proti pokojnoj hrvatskoj stranci a u zadnje doba stali su da operišu i proti hrv. pučkoj naprednoj stranci. Nije naša zadaća da našu stranku branimo od ove potvore, niti nam je to potrebno, jer je i vrapcima u Dalmaciji poznato, da je naša stranka na crnoj vladinoj knjizi, objegnuta i proganjena od svih onih, koji su na vlasti počam od prvih državnih i autonomnih poglavica pak sve do zadnjeg poljara i čauša. Poznato je takodjer svakome, da je proti nama listom cijelo svećenstvo u pokrajini a ovo je nepogriješivi barometar vladine milosti.

Pravašima se nasuprot u stotinu prigoda dokazalo, da su u naručju vlade i da ih ova protežira i miluje više nego li je ikada milovala bilo koju svoju stranku.

Ništa dalje od otrag malo dana bila je na pravaški radikalizam bačena jedna vrlo teška sumnja. U prošlom broju ovog lista bilo je u jednoj vijestici rečeno, da se mjesno poglavarstvo potužilo namjesništvu proti nemaru pravaške općine u Šibeniku u suzbijanju kužnih bolesti u Zablaću i da je namjesništvo zapeljilo mjesnom poglavarstvu, da mu i i da se u to ne pača.

Ova teška osvada nije bila ni zanijekana a kamo li oprovrgnuta od dvaju organa šibenske općine pak ju s toga moramo smatrati istinitom.

I ako zdravstvena policija spada u vlastiti djelokrug općina, to je ona ipak podložna kontroli državnih vlasti. Ako sada državne vlasti, koje znadu da krnje autonomiju njima nepovoljnih općina gdje samo mogu, otklanjaju svaku kontrolu nad jednom pravaškom općinom u ovako delikatnoj stvari, mislimo, da ova činjenica obara stotinu radikalnih članaka, sav radikalizam programa i svako protivno čko razmećanje.

Eto na što se svagja taj pusti, toliko razvikani pravaški radikalizam.

Neka ovo uvažje oni pravaši, kojima stranački fanatizam nije još zaslijepio oči razuma; neka se na ovo prenu i osvijeste takodjer i oni nepravaši, koji su bilo kada vjerovali u pravaški radikalizam uopće a napose u onaj ljudi na upravi šibenske općine.

## Sablažnjive izborne listine.

Sablažnjivijih izbornih listina od ovih, što ih naša općina pod liberalnim načelnikom D.rom Krsteljom napravila, sumnjamo, ima li igdje. Mi ćemo se na nje potanje osvrnuti. Sad samo ističemo, da je naša stranka

morala učiniti 590 utoka, a upisanih birača poreznika nema neg samo 863. To smo samo, u koliko smo mogli, učinili, jer nam je bilo zapriječeno prepisati glavnu listinu poreznika.

Sutra će se ovi mistifikatori javnog mnijenja i sačinitelji lažnih listina hvaliti, da uživaju povjerenje naroda, a prekosutra će ispucati kakvi gromoviti članak proti nasilnom režimu baruna Raucha! Jest, hoće ovi bufoni. —

**Landtags-Wahlordnung für Dalmatien: §. 25**  
Die Liste der Wähler in jeder der im § 2 angeführten Städte ist von deren Gemeindevorstände mit genauer Beachtung der Bestimmungen der §§ 12 und 17 zu verfassen, und von dem Vorstände der politischen Behörde, welcher die Stadt untersteht, unter Bestätigung der Richtigkeit mitzufertigen.

Šta će reći ovo malo po tuđesku, ko zna? ali rihtik. —

## DOPISI

### Iz Zatona.

U nedilju bio je amo na izletu naš i vaš načelnik sa društvom. Neko desetak njegovih plaćenih prirepina htjelo ga dočekati bubnjima i sviralama i barjakom na seoskom štapu. Nego drugi, videći se za zadnjih izbora pa i prije varani od njega i od općine, osujetiše doček, rastjeraše sviralaše i diplaše, razderaše bubanj i nedadoše da banjak vije.

Bilo je i još koješta i vike. (Izostavljamo sve, pošto su to njihovi privatni posli. Op. Ur.)

Kako vidite, gdje laž ruča ne večera. Našim koritašim osvećuju se njihove laži i te laži čine, da narod otvora polako oči i da im ljudi, do jučer njihovi, okreću ledja.

Kako su sijali, onako nek i ženju. Mi stojimo po dalje i mirno gledamo.

### Iz Imotskog kotara.

Crnci sa svojim prirepinama obliću okolo birača po kotaru, kô orlušine, vrane i gavrani okolo strvine, služe se običnom laži, da je pučka stranka proti vjeri i proti Bogu i da u ime Božije valja ići za popim i fratrima. Bojeć se, da će im se izbornici iznevjeriti, čine ih, da zaprisegnu, da će im ostati vjerni i s njima glasovati. U Slivnu jedan izbornik otkresao D.r Mlad novu, na u crkvu ne ide i da se ne ispovjeda, već da žive kod — ali ovo ćemo prešutjeti. U Župi držao skupštinu u mrtvačnici, ali ga narod istjerao, a u Podbablju zavr-gla se gungula, fratar Bilić neimao kad ni da završi skupštinu, već pobjegao. Upravitelj ureda duhana Brantsch prikazuje se s fratarskom vizladi po selima i hoće da gojitelje duhana uvede u fratarski tor. Pučka se stranka podiže i napreduje, pa će se ogledati i na izborima. — Naš je kandidat Imočanin gosp. D.r Vuković, a njihov? Vidjet ćemo.

PRVO SKLADIŠTE OBUČA ZA GOSPODIJE, GOSPODU I DJECU  
C. CHIRBOV — ŠIBENIK Plokata na vrh glavne ulice, blizu kazališta

## RAZNE VIJESTI.

**D.r Drinković** sa svojim napadajem na gosp. Ad. Makalu i u opće sa svojim postupanjem, koje odaje čovjeka ispunjena neograničenim fanatizmom, kao kakova energumena, al nikako izobraženu osobu, sili nas, da se njime još kadikad pozabavimo.

Gosp. D.r Drinković je liječnik. Nek on promisli to, da nije liječnik općinski, a da se, recimo, kao i sada bavi javnim poslima, pak sad i nebio u opoziciji. — Što bi on činio, kakav bi članak on napisao, kad bi vidio jedno selo zaraženo boleštinom, kad bi vidio, gdje djeca umiru u selu, kad bi vidio, da ta kužna bolest prijete drugim selima i gradu; a kad bi vidio, da je opć. liječnik to selo i u opće javno zdravlje posve zapustio? Što bi on pisao, ma sad i nebio u opoziciji, nego iz same pobude humanitarnosti? A što bi i *kako* bi pisao, da je jedan D.r Drinković u opoziciji?

Ovo je nekoliko godina da je D.r Drinković ovdje. Mi o njemu kao liječniku nenapisasmo, možemo reći, ništa, a imadjasmo šta, dapače toliko nam se dolazahu tužiti, da bi za svaki broj bilo bivalo gradiva. Mi radje ozlovoljavasmo naše gradjane, al nehtjesmo pisati o njemu, niti ga kao liječnika spominjati.

Nama je bilo poznato, da je njegov bivši sumišljenik gosp. Stojić, koji ga je činio amo doći kao pristašu stranke iz Vodica, dok je bio načelnikom bio prisiljen reći — videći užasnu nemarnost svog opć. liječnika — ove riječi: Neka gosp. Drinković kroz nekoliko mjeseci pokaže gradjanstvu da radi, da vrši svoju liječničku službu, da ga u opće ima kao liječnika, tad ćemo ga imenovati stalnim liječnikom. Ovako je nemoguće.

Mi smo te riječi znali, a mučali smo; u liječnika Drinkovića nedarasmo.

Mi smo znali, kako su stranke bile prinudjene i ljeti i zimi čekati sve jutro il sve popodne a liječnik Drinković je ili spavao, ili se zabavljao u Dračara, ili pisao u uredništvu „Hrv. Rieči“. U svojem uredu je malo kad i bivao. To smo sve znali i mučali smo, premda je bilo i teških slučajeva.

Koliko puta su se stranke morale povraćati, da dobiju potvrdu opć. liječnika o smrti! Stranke su čekale i vraćale se, vraćale se i čekale. I to smo znali i mučali smo.

Ima evo godina dana, da nam se jedan težak došao tužiti i htio je da otvori u našem listu otvoreno pismo na opć. liječnika, za to, što je morao tražiti sve jutro i po podne opć. liječnika; i slali ga od Iruda do Pilata, od općinskog ureda kući njegovoj, od kuće u kavanu, od kavane u uredništvo „Hrv. Rieči“ pa opet natrag, pa kad ga je napokon našao po podne u uredništvu, pokucao na vrata i, našavši njega i još jednu osobu, potužio se što ga nemože naći, a da mu je nužla, taj težak bio je otjeran od obojice s vrata kao pas a ne kršćanin i za njim je još poletila psovka, koju mi nećemo ovdje radi odurnosti njene opetovati, a koja izražava prezir stališu težačkomu. Na štetu svoju mi se nehtjesmo pačati, ni u opć. liječnika dirati, a taj čovjek je od tada od nas okrenuo glavni, misleći u svojoj glavi posve logično, da za težaka nema nigdje pravice. I mi smo se eto izložili tom teškom sudu, samo da nedarimo u liječnika gosp. Drinkovića.

Nego, kad je i dotle došlo, da jedna zla pošast hara jedno cijelo selo, a da se niko za to selo nebrine; kad je došlo i dotle, da i gradu već prijete ta kužna bolest, a da se pozvani čimbenici ne miču — pitamo mi: jesmo li mogli, jesmo li smjeli i dalje mučati? jesmo li mogli ostati gluvi na tužbe gradjanstva i seljana?

Gosp. Drinkoviću, kažite Vi, kakav bi članak bili Vi napisali, kad biste bili vidjeli, da jedan opć. liječnik zanemaruje *ovako* javno zdravlje, da pušta jedno cijelo selo haranju jedne kužne bolesti? Kažite Vi!

Mi smo Vas, kao opć. liječnika pozvali na dužnost na način najblaži, a Vi, mjesto odgovoriti vršenjem službe, odgovoriste uličarskim napadajem i prijetnjama preko štampe. Napadaj vršite još u prisutnosti svog starešine, načelnika.

Prosudite sami, eto, svoj dični čin!

**Ispravak D.ra Julija Gazzara.** Na drugom mjestu donosimo ispravak ovog gospodar, ne za to, što nas duži zakon, neg za to, što hoćemo da budemo objektivni. Mi smo mogli učiniti, da nas ovaj gospodar tuži sudu i tu bismo mu sve kazali i sjetili ga svega što on zaboravlja.

Neg što on ispravlja? — On ispravlja na jednom mjestu, da nije loše govorio o svojim drugovima, a na drugom mjestu ispravka veli, da je *istina*, da je **više puta** rekao, da se *neslaže s političkim pravcem* D.ra Krstelja i Drinkovića, niti da *odobrava njihovo djelovanje*.

Ovako *sad* on piše u ispravku, a kako se je *usmeno* izrazio, je li oštrijom riječju to „*rekao*“, to neka prosudi svak za sebe. Mi smo glede toga na čistu.

On govori u ispravku, da nije rekao ono o poštenju i pravom putu kremenjaka, ali da je rekao, da su ovi il oni, koji se ubrajaju u kremenjačku stranku, *pošteni i čestiti ljudi*, — Tako on ispravlja da nije i potvrdjuje da jeste.

Nego nas sad ovaj ispravak zanima s druge strane. Biva: pomagač svega ovoga stanja u našem gradu i najjači stup pravaške klike na općini itd. itd. u ispravku jasno piše, da se *neslaže sa polit. pravcem Krstelja i Drinkovića* i da *osudjuje* t. j. *neodobrava cijelo njihovo djelovanje*. Molim Vas! što velite na to? Gazzari turno ljude, pak im veli: *sad* plivajte!

Naj zanimivija za nas je ova, a porazna za D.ra Drinkovića. Biva: U četvrtoj stavci ispravka D.r Julije govoreći vezano o Krstelju i Drinkoviću, veli: „ali o D.ru Krstelju izrazio sam se uvijek najlaskavije“ — dočim Drinkovićevo ime tu svijesno ispušta, što znači, da se o njemu nije i *nemože laskavo izraziti*. D.r Drinković je dakle osudjen neuzivati laskavost kod D.ra Gazzara.

Nego, gospodar D.re, kažite nam po duši i poštenju: *jeste li se baš*, ma **baš uvijek najlaskavije izražavali o D.ru Krstelju**, kako u ispravku kažete?.....

Ispitajte svoju dušu i savijest.

Mi, valjda, još da progovorimo ob ovom.

**Činovnik c. k. Poglavarstva**, gosp. Musanić hoće da o njemu govorimo. Neke osobe imenovati u našem listu nama se grsti. Ali — gosp. Musanić nemože da svoj ljudski jezik sam zauzda, pak bi trebalo, da mu ga zauzdaju oni nad njime.

On je skoro bio u Splitu i tu je, kako nam javljaju, javno i glasno odobravao i hvalio napadaj na gosp. Makalu. Dok je ostali pošteni svijet to divljačko djelo kuduo, Musanić na glas reče: dobro su učinili. To i tako govori činovnik c. k. poglavarstva!

Mi bismo mogli potanje opisati ovoga divnoga čovjeka i njegovo moralno postupanje i njegovo prikazivanje sebe po prozorima u stanju, kakovo može dovesti, da jedno čeljade kao Musanić bude zaustavljeno na putu, riječima dobro ošibano i za malo počašćeno izutom — ali, velimo, nama se grsti o nekim ljudima pisati.

Čestitamo c. k. poglavarstvu na ovakim činovnicima.

**Ma tko? Ma što?** Kad bi u Dalmaciji postojalo kakovo novinarsko udruženje, duboko smo uvjereni,

da listiću u Šibeniku, „Prav. Pučka Slob. kojim upravlja crna ruka, nebi nikako mjesta bilo. Čovjek koji odgovara za pisanje onog lista, nije ništa drugo već zavjesa za kojom se kriju popi, fratri i šibenski koritaši. Do sad je izašao 21. broj onog novinarskog unikuma, i moralni odgovornici morali su 21 put dospjeti na optuženičku klupu. I još to čudovište štampe ima obraza i smjelosti da nas potsjeća na pravila *pristojnog* pisanja! Zar se ne sjećaju svih onih pogrda, podvala, zgošnjih laži, osvada, i uvrijeda, što ih onako hladno, proračunamo i trjezmeno sasušu i siplju na d.ra Smodlaku, Makalu, Iljadicu, Werka, Pelicarića i druge naše ljude?! Zar se ne sjećaju kako su u predzadnjem broju udarili na naše poštenje i povrijedili naj osjetljivije naše osjećaje?! I još ti mračni ljudi zaogrnuti „časnom mantijom“ i političkom krinkom imaju obraza da kome dijele lekcije!

**Marljivost redara.** Došlo je vrijeme da pohvalimo — opć. redare. Od one večeri, kad na obali načelnik, Drinković i družina navališe na g. Adolfa Makalu redari postadoše marljivi u vršenju svoje dužnosti. Pa šta mislite koga oni čuvaju? Čuvaju načelnika Krstelja, Drinkovića a kadikad žmirkaju g. Adolfa Makalu, plašeći se da ovaj nema u džepu bombu i da ju ne baci na koga. Ako n. p. Krstelj šeta po Poljani, kao u prošli četvrtak, onda njih pet (slovom pet) šetuckaju oko na okolo i paze svoga žepa. Za nje je starosmiji Krstelj nego cio Šibenik i, dok Krstelj gdje šeta, moglo bi se dogoditi ne znamo što, ali redara nema. Pitamo: šta je učinio načelnik Krstelj da ga redari neprestance prate? A šta je to strašna učinio g. Adolfo Makale da ga redari drže na oko? Tko je izdao tu mudru zapovjed? Nek se načelnik Krstelj ne boji g. Adolfa Makale, jer on ima sasma bistre pojmove o skladnosti i pristojnosti, ali nek naredi svojim podčinjenicima da drugi put budu obrazniji i ne zaustavljaju čovjeka na putu, ni kriva ni dužna.

Redari su plaćeni da čuvaju mir i red u gradjanstvu. nipošto da paze pojedince, za koje se znade da su uvijek bili korektnog ponašanja. Ako pak Krstelj hoće da si time dade neku *importancu*, onda se mi tome samo smijemo i poručujemo mu da od načelničke časti ne pravi sprdačinu i svojom prozirnom lakrdijom zabavlja gradjanstvo. Za to su cirkusi.

**U hator istine.** Primamo iz grada: Gospodine uredniče! Nije istina, kako ste Vi pisali, da je za vrijeme onog napadaja na g. Adolfa Makalu nastupila i ona poznata redarstvena intervencija: *u ime zakona!* Redar br. 4 nije se poslužio tim izrazom, već je jednostavno ali prostački počeo turati Makalu i publiku. Jer da redar br. 4 (a biće i svi drugi brojevi!) poznaje zakon, da je po redarstvenom zakoniku uzgojen, bio bi se on drukčije vladao i uapsio napadače. Vjerujte, ja sam se smijao, čitajući u Vašem listu, da je redar vikao „u ime zakona“. Ta svi redari sa svojim šefom danas stoje izvan zakona, jer u drugim mjestima redarstvo uzimlje u zaštitu napadnutoga a stavlja s onu stranu brave provokatore i napadače. U Šibeniku je skroz obratno i za to sve izvan zakona. (Mi smo ono rekli za porugu i šalu. Op. Ured.) Očevidac.

**Koga vlada miluje?** Ta bome naše opć. koritaše, „pravaše“, komedijaše i Bog ti ga zna kako im bijaše ime. Samo čujte. Kad je ono 2000 duša ispratilo sa stanice do Poljane d.re Makalu i Iljadicu, austrijski organi u Šibeniku ponajprije se pobrinuše za načelnika Krstelja i jakim kordunom oružnika opasaše njegovu ku-

ću — — i „Sokol“. U četvrtak pak prošli, kad je cijeli Šibenik govorio na *sva* usta da će koritaši pripremiti demonstracije i navaliti čak na „Kolo“, organi austrijske vlade u Šibeniku nisu se ni malo postarali da u slučaju navale obrane „Kolo“. U ostalom nije nam ni stalo, jer smo mi imali naše topove od kartuna. Ali ovo jasno dokazuje tko je vladin i koga vlada miluje. Nas svakako *ne*, već pristalice naše općine. Ovo je mala stvar, ali puno i puno govori. A gavrani će i opet po svojoj navici kazati da je pučka stranka vladina i da ju štite i šire vladini ljudi. Ta valja da kažu, da se vlasni ne dosjete.

**Javlja nam iz Sinja sa rezervom:** „Uredništvo Kremenjaka Šibenik. — Posjetom Ivaniševića do pol noći burna demonstracija zviždanjem klepetanjem urlikanjem. Naših troje uapšenih sinoć. Danas držao zatvorenu skupštinu braćom i remetima. Seljaštvo neozvalo. Demonstracije slijede cijelim boravkom. Sinjani.“

Uglednom Uredništvu lista „Kremenjak“

Šibenik.

Na temelju § 19 Zak. o štampi izvolite u prvom ili drugom od narednih brojeva Vašeg lista štampati slijedeći ispravak:

Nije istina što se čita u Br. 80 „Kremenjaka“ da sam ja u nekim mjestima u Dalmaciji u razgovoru sa ljudima pred kojima se ne mogu kojekakve prljavštine braniti, znao otvoreno osugivati i oštro napadati moje stranačke drugove ovdje, i izrazivati se o njima na najružniji način, kako ne bi o njima ni najžešći protivnik;

Nije istina da sam se ja o „Kremenjacima“ izrazio veoma simpatički toliko da mi je još falila riječ da priznam sebe i proglasim kremenjakom kao grom.

Nije istina da sam ja rekao da su „Kremenjaci“ ljudi od poštenja, na pravom putu, da je na njihovoj strani pravica a da su Krstelj, Drinković i sva pravaška kumpanija niko i ništa;

Istina je nasuprot da sam ja više puta rekao da se neslažem sa političkim pravcem D.ra Krstelja i D.ra Drinkovića u svemu, i prama tome da neodobravam niti cijelo djelovanje, ali osobito o D.ru Krstelju izrazio sam se uvijek najlaskavije;

Istina je napokon da govoreć o pojedinima koji se ubrajaju u kremenjačku stranku rekao sam da su poštteni ljudi i čestiti.

Šibenik 16 rujna 1908.

D.r J. Gazzari, odvjetnik.

Op. Ur. Mnogi će moguće misliti, da smo ovaj ispravak mi izmislili i da ga donosimo onako za šalu. Mi uvjeravamo sviju, da je ovaj ispravak istinito došao od D.ra Gazzara, a, ako ko neće baš da vjeruje te hoće da misli, da je ovo od nas dobar vic, molimo ga da dodje u uredništvo i tu se osobno uvjeri, da nije vic.

Preporučujem št. općinstvu moju novu i bogatu

**URARISU I ZLATARISU**

— — u gradu (Medjugorim) — —

— — **CIJENE UMJERENE.** — —

**Eugen Pettoello — Šibenik.**

26-26.